

10. april 2022
Sagsnr. 5520-233821 mbu
Sekr. Astrid Birkenfeldt Vandsted
Tel. 7221 1761, mail abv@70151000.dk

HjulmandKaptain

Frederikshavnsvej 215
Postboks 120
DK-9800 Hjørring
Tel. + 45 7015 1000
mail@70151000.dk
www.hjulmandkaptain.dk

Advokatpartnerselskab
CVR-nr. 32 33 71 20
Bank 7420 1021347

Sendt pr. e-mail til vd@vd.dk

Vejdirektoratet
Carsten Niebuhrs Gade 43, 5.
1577 København V

Klage over ekspropriationsbeslutning - Udvidelse af Viborgvej til 4 spor. Etape 1 og 2

Med henvisning til vedlagte ekspropriationsbeslutning truffet af Aarhus Kommune (kommunen) vedrørende udvidelse af Viborgvej til 4 spor, skal jeg på vegne af Grundejerforeningen Holmstrup-Bakker (grundejerforeningen) hermed klage over ekspropriationsbeslutningen.

Sagens baggrund

Som følge af Aarhus Kommunes beslutning om udvidelse af Viborgvej til 4 spor, sker der en ændring de vejforhold, som er beskrevet i Lokalplan 002 (**bilag 201**).

Der har gennem lang årrække været drøftelser angående forbedrede trafikforhold for de ca. 250 husstande som delvis omfatter bebyggelsen i Grundejerforeningen Holmstrup Bakker. Tidligere drøftelser – og endda med tilkendegivelser og afsatte midler hertil – er tilbagekaldt i forbindelse med kommunens beslutning om udvidelse af Viborgvej til 4 spor.

Med ønsket om et intelligent styret trafiklys ved tilkørslen til Viborgvej – som efter Aarhus Kommunes oplysninger – vil forsinke fremkommeligheden fra lyssignalet til Ringvej II med ca. 12-17 sek. – har kommunen valgt at se bort fra de massive høringsvar, som i denne proces tidligere er fremkommet fra områdets beboere. I stedet vil Grundejerforeningens arealer blive underlagt omfattende forringelser på en række områder. Dette forhold er ved særskilt klage af 9. februar 2021 anket til Miljø- og Fødevarer-klagenævnet.

Det skal i denne forbindelse bemærkes, at Aarhus Kommune p.t. arbejder med en samlet implementering af en digitaliseret og datastyret signalområde for hele byens bestand af de nuværende trafiksignaler.

Sagsprocessen

Siden Aarhus kommunes beslutning i 2013 om udvidelse af Viborgvej fra 2 spor til 4 spor foreligger i processen bl.a. en længere række dokumenter, hvoraf der specifikt til nærværende klage skal fremhæves følgende:

- Tilsagn om lysregulering af 17.april 1986 (**Bilag 1A**)
- Mødereferat af 9.november 1988 (**Bilag 1B**)
- VVM indstilling af 7.8.2019 (**Bilag 17**)
- Bygherreindstilling af 20.oktober 2020 (**Bilag 26**)
- Anlægsbevilling af 2.11.2020 (**Bilag 27**)
- Endelig VVM-tilladelse af 12.januar 2021 (**Bilag 38**)

- Klage til Miljø- og Fødevarerankenævnet (**Bilag 101**)
- Kommunens svarskrift klage til Miljøankenævnet den 1. november 2021 (**Bilag 210**)
- Omklassificering af stamvej (**Bilag 23**)
- Protokol fra åstedsforretning (**Bilag 308**)
- Bemærkninger til åstedsforretning (**Bilag 309**)
- Dispensationsansøgning (**Bilag 213**)
- Bilag - Dispensationsansøgning (**Bilag 214**)
- Høringssvar til dispensationsansøgning (**Bilag 215**)
- Dispensation fra lokalplan (**Bilag 216**)
- Klage til Planklagenævnet (**Bilag 217**)
- Ekspropriationsbeslutning (**Bilag 318**)

Der har undervejs i sagsforløbet været modstridende holdninger fra vejmyndighedens side til, hvorledes myndigheden bør forholde sig til den nævnte lokalplan. Dette forhold er nærmere uddybet i den påklage, som Grundejerforeningen har indgivet til Planklagenævnet jfr. **bilag 217** den 8. april 2022.

I øvrigt henvises til vore bemærkninger i den indsigelse, som er indgivet i forbindelse med den afholdte åstedsforretning (**bilag 309**).

Klage til Vejdirektoratet

Det gøres **principalt** gældende, at den af kommunen truffne ekspropriationsbeslutning (**bilag 318**) ikke er lovlig, idet beslutningen angiveligt er truffet på et byrådsmøde den 19. januar 2022 forinden fornødne indhentelse af den dispensationstilladelse, der som minimum er påkrævet jfr. Lokalplanen for det berørte område.

På ekspropriationstidspunktet (byrådsmødet den 19. januar) og i ekspropriationsbeslutningen, er der ikke blevet gjort anmærkning om, at dispensationen er en nødvendighed for at der kan ske ekspropriation.

Hermed er ekspropriationsbeslutningen – ud fra det foreliggende materiale – givet uden betingelser, dvs. ekspropriationen er tilvejebragt uden det fornødne grundlag, og uden at være gjort betinget af dispensationen, som først er meddelt efterfølgende.

En efterfølgende dispensationstilladelse dateret den 11. marts 2022 (**bilag 216**) kan således ikke retrospektivt legitimere den truffne ekspropriationsbeslutning.

I relation til dispensationen skal det desuden bemærkes, at det er grundejerforeningens vurdering, at den påtænkte ændring, som er af væsentlig betydning for hele området karakter – dermed kræver en ny lokalplan jfr. planlovens § 19, stk. 2.

Der henvises ligeledes til det forhold, at udstedelse af en dispensation jfr. planlovens § 19, stk. 1 skal ligge indenfor lokalplanens formål og retsvirkning. Ifølge forarbejderne til planloven karakteriseres disse ændringer til værende mindre og uvæsentlige ændringer.

Lokalplanens formålsbestemmelser (**bilag 201**) er da også i nøje overensstemmelse med planlovens hensigter. Alene ved sin beslutning om ekspropriation af delprojektet konflikter kommunen planlovens § 47, stk. 1 derhen, at en ekspropriation bør være af *væsentlig betydning* – og dermed omfattet af planlovens § 19, stk. 2 (**bilag 406**).

Den fornødne legitimitet ved den truffne ekspropriationsbeslutning er dermed ikke til stede.

Subsidiært skal jeg på vegne af grundejerforeningen endvidere anføre følgende begrundelser for manglende forudsætninger af ekspropriationsgrundlaget.

Det følger af afsnittet omhandlende ekspropriationsvilkår, jfr. **bilag 409**, at udover Grundlovens § 73 gælder ligeledes de generelle vilkår for så vidt angår lovlighed, aktualitet, proportionalitetshensyn samt nødvendighedskravet.

Det bemærkes i den forbindelse, at Grundejerforeningen er helt enig i, at de pågældende vilkår i Grundlovens § 73 og de almindelige forvaltningsretlige vilkår er gældende i denne sag. Det er dog Grundejerforeningens vurdering, at disse vilkår ikke er opfyldt i forbindelse med ekspropriationsbeslutningen.

Manglende aktualitet: Helt tilbage i 1986 er grundejerforeningen stillet en lysregulering ved udkørslen til Viborgvej i udsigt. Dette er med jævnlige mellemrum og igennem skiftende bestyrelser gentagne gange påpeget overfor hhv. amtskommune og fra 2006 Aarhus Kommune. I 2013 påbegyndtes forberedelserne til Viborgvejs udvidelse, og dette sagsforløb har indtil dato således forløbet i mere end 8 år, hvorved de givne forudsætninger må betegnes som værende forældede.

Endvidere skal grundejerforeningen henvise til en advisering af 2. marts 2020, hvor kommunen agter at omlægge grundejerforeningens stamvej fra offentlig vej til privat fællesvej. Det er grundejerforeningens frygt, at den nuværende påtænkte løsning med en alternativ udkørsel derfor primært skal tjene som grundlag for en senere ny lokalplan med ændrede vejforhold, som forinden er gennemført i praksis, og derved udhuler den retsmæssige proces ved etablering af ny lokalplan.

Aktualitetsbegrebet er således fraværende i denne sag.

Manglende nødvendighedskrav: Århus Kommune anfører i sin ekspropriationsbeslutning følgende begrundelse:

"Ekspropriationen er nødvendig for at kunne udvide Viborgvej til 4 spor. Formålet med udvidelsen er at øge kapaciteten på Viborgvej, forbedre fremkommeligheden og mindske risiko for uheld."

Dette "nødvendighedskrav" skal på det skarpeste afvises, idet hovedprojektet – udvidelsen af Viborgvej til 4 spor – er ganske uafhængigt af den lokale trafik, som finder sted i grundejerforeningens område. At pålægge grundejerforeningen ansvar for "fremkommeligheden og mindske risiko for uheld" på en af hovedindfaldsvejene til midtbyen forekommer ligeledes ikke rimeligt.

Århus Kommune har i sine egne vurderinger gentagne gange afvist, at en gennemkørselsmulighed af det i nærværende påklagede delprojekt næppe vil forekomme. På denne baggrund forekommer det således uforståeligt, hvorledes vejmyndigheden kan anse en omlægning af så væsentlig betydning at ekspropriation skulle være påkrævet. For god ordens skyld skal endvidere nævnes, at der igennem de 40 år, hvor grundejerforeningen har benyttet udkørslen til Viborgvej har der aldrig forekommet nævneværdige uheld.

Nødvendighedskravet er derfor ikke til stede.

Manglende proportionalitetshensyn: Århus Kommune har begrundet udvidelsen af Viborgvej med ønsket om bedre fremkommelighed. Det mangeårige ønske fra grundejerforeningens side om etablering af en signalstyret lysregulering er i projektet blevet afvist, idet det er vurderet af endnu et lyssignal ville kunne forsinke fremkommeligheden på Viborgvej til den ydre Ringvej med anslået 12-17 sek.

Denne begrundelse står slet ikke i forhold til de gener, som området ca. 500 beboere igennem årene har måtte lide ved den manglende og lovede lysregulering. At ydermere

- et attraktivt og rekreativt område med sikrede skole stier til 3 skoler,
- gennemkørselsvej klos op ad en børneinstitution
- – og ikke mindst en omlægning af ud kørende højresvingtrafik skal omlægges til venstresving på an stærkt trafikeret indfaldsvej

skal sidesættes for en trafikalt – og udokumenteret vurdering af en forbedret fremkommelighed på 12 sek. forekommer helt misvisende.

Det hedder sig endvidere i forarbejderne til planloven, at såfremt det ved ”mindre indgribende foranstaltninger” er muligt, skal ekspropriation søges undgået. Grundejerforeningen har ved gentagne påpeget at den lovede lysregulering såvel økonomisk, rekreativ, miljø- som trafikmæssigt i dette henseende må betragtes som en mindre indgribende foranstaltning.

På baggrund af ovenstående skal det således fastholdes, at ekspropriationsbeslutningen af 14. marts 2022 er ugyldig.

Med venlig hilsen

Søren Nørgaard Sørensen
Advokat (H), Ejerpartner

v/ Mikkel Buchwald Møller
Advokat